

Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur

Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur

Sammendrag – Årsberetning 2013



Sikkerhed og sundhed er godt for alle – både dig selv og din arbejdsplads.

Med et vanskeligt økonomisk klima i baggrunden fortsatte Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur sit arbejde med at fremme betydningen af et godt arbejdsmiljø, især inden for virksomhederne. Og mens drøftelserne om EU's næste arbejdsmiljøstrategi fortsætter, har agenturet lagt sig fast på vejen fremad og vedtaget sit nye strategiprogram for 2014-20.

1 Det Europæiske Observatorium for Risikoovervågning

I 2013 offentliggjorde Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur (herefter "agenturet") resultaterne af sit flagskibsprojekt Fremsyn fra 2012 – "Green jobs and occupational safety and health". [Hovedrapporten](#) er på engelsk, og der findes en [sammenfattende rapport](#) på seks sprog. Derefter fulgte en rapport om [arbejdsmiljø og vindenergi](#) og e-facts om [grønne bygninger](#) og [solenergi i mindre målestok](#) samt ledsagende tjeklister vedrørende identifikation af farer i forbindelse med [grønne bygninger](#) og [solenergi i mindre målestok](#). Agenturet lancerede desuden et nyt websted dedikeret til [arbejdsmiljø inden for grønne job](#).

Fremsynsprojekterne er baseret på scenarier til identifikation og foregribelse af arbejdsmiljørisici i fremvækst som følge af teknologiske eller samfundsmæssige ændringer. Agenturet bestilte en indledende undersøgelse med henblik på at identificere, hvilke risici i fremvækst der er mest relevante at udforske i den næste større fremsynsundersøgelse. Det bestilte også en helt ny undersøgelse – "Current and emerging OSH issues in the healthcare sector, including home and community care". Sundheds- og socialektoren har et stort beskæftigelsespotentiale, men er, for så vidt angår arbejdsmiljø, et forsømt område, særlig med hensyn til hjemmepleje og lokale behandlings- og omsorgstilbud. Resultaterne af denne undersøgelse vil blive offentliggjort i 2014.

Det forberedende arbejde til den anden udgave af et andet af agenturets flagskibsprojekter – den [europæiske virksomhedsundersøgelse af nye risici og risici i fremvækst \(ESENER\)](#) – blev afsluttet i 2013. Denne vigtige undersøgelse viser, hvordan arbejdsmiljørisici håndteres i Europa. For første gang vil undersøgelsen fra 2014 komme til at omfatte mikrovirksomheder (5-10 medarbejdere) og landbrugssektoren.

Andre vigtige projekter, der blev afsluttet i 2013, omfatter litteraturgennemgangen "[New risks and trends on the safety and health of women at work](#)", som bl.a. indeholdt nye, vigtige oplysninger om arbejdsrelateret kræft hos kvinder og arbejdsrelaterede risici for kvinders reproduktive sundhed. En helt ny rapport om arbejdsrelateret kræft og en anden om farer for den reproduktive sundhed på arbejdspladsen er under udarbejdelse og vil blive offentliggjort i 2014.



De foreløbige resultater af et større pilotprojekt – "Safer and healthier work at any age: occupational safety and health in the context of an ageing workforce" – blev præsenteret på en konference i Europa-Parlamentet i december 2013. [Materialet fra konferencen](#) blev offentliggjort på agenturets websted i starten af 2014.

I agenturets rapport fra 2013 "[Priorities for occupational safety and health research in Europe: 2013–2020](#)" identificeres forskningsområder, som skal prioriteres med henblik på at give

os viden i overensstemmelse med Europa 2020-strategien. På den baggrund udarbejder agenturet en liste over "topprioriteter" og bestiller holdningsdokumenter i 2014.

Endelig fortsatte arbejdet med forberedelserne til den officielle lancering af agenturets [OSHWiki-projekt](#) i sommeren 2014. I alt blev der bestilt, udarbejdet og godkendt 121 nye artikler, og yderligere 28 artikler er under udarbejdelse. Dette projekt tiltrak sig stor opmærksomhed på

arbejdsmiljøtopmødet i Bilbao i november og har skabt interesse hos internationale arbejdsmiljøorganisationer.

2 Arbejdsmiljøoplysninger

Udarbejdelsen af kampagnevejledningen til kampagnen [Gode arbejdspladser tager hånd om stress](#) i 2014-15 var et vigtigt arbejdsresultat. Kampagnerne udgør agenturets primære oplysningsaktiviteter og er en vigtig metode til at nå ud til arbejdspladserne, særlig mikrovirksomhederne og de små og mellemstore virksomheder (SMV'erne). Der blev også gjort en stor indsats for at udarbejde praktiske oplysninger, som skal støtte virksomheder, særlig SMV'er, i at håndtere psykosociale risici på arbejdspladsen. Der vil blive offentliggjort en e-vejledning på alle EU-sprog inden Den Europæiske Arbejdsmiljøuge i oktober 2014. To vigtige undersøgelser, som har til formål at øge vores forståelse af psykosociale risici og potentielle strategier til at håndtere dem, vil også blive offentliggjort i 2014.

Kampagnen i 2012-13 – [Samarbejde om forebyggelse](#) – var den hidtil mest vellykkede med flere aktiviteter og officielle partnere end nogensinde før. Den omfattede desuden en vigtig "debut", idet agenturet i juni afholdt en meget vellykket konference for sine kampagnepartnere – "[Benchmarking and Exchange of Good Practices in Occupational Safety and Health](#)" – i Bruxelles. Her samledes arbejdsmiljøeksperter og politiske beslutningstagere med henblik på at dele erfaringer og eksempler på god praksis.

Siden lanceringen af [online-arbejdspladsvurderingsprojektet \(OiRA\)](#) i 2011 er dette værktøj blevet hjørnестenen i agenturets arbejde for at fremme arbejdsmiljøet på arbejdspladserne i hele Europa, især i de små og mellemstore virksomheder, som omfatter 99 % af virksomhederne, og som ofte har begrænsede ressourcer. I 2013 blev der offentliggjort ni nye værktøjer: værktøjer for frisører i Belgien (på fransk og flamsk) og Portugal, et værktøj for køreskoler og et for læder- og garvningsværksteder (på catalansk) i Spanien, et værktøj for autoværksteder i Litauen, værktøjer for cateringvirksomheder i Frankrig og Grækenland, et værktøj for kontoransatte i Letland og et værktøj for private sikkerhedsvagter i EU. Ca. 50 andre værktøjer er under udvikling, og der findes nu et OiRA-fællesskab, som arbejder sammen på tværs af Europas grænser om at udvikle og forbedre værktøjer. Agenturet støtter fællesskabets arbejde ved at tilbyde kurser i anvendelsen af OiRA-værktøjet og en helpdesk for OiRA-fællesskabet.



Derudover bestilte agenturet en gennemførlighedsundersøgelse med henblik på at fremme og støtte udbredelsen af værktøjer til gennemførelse af arbejdsmiljøløsninger, som allerede er tilgængelige eller under udvikling i medlemsstaterne.

Andre vigtige publikationer i 2013 var rapporterne "[Diverse cultures at work: ensuring safety and health through leadership and participation](#)" og "[Occupational safety and health and education: a whole school approach](#)".

3 Kommunikation, kampagner og markedsføring

Kampagnen for et sikkert og sundt arbejdsmiljø 2012-13 – Samarbejde om forebyggelse – var baseret på de opnåede resultater fra det foregående år. Et rekordstort antal på [87 officielle kampagnepartnere](#) – virksomheder og organisationer fra den offentlige og den private sektor i hele Europa – gik sammen med agenturet om at sætte fokus på at forbedre sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen gennem ledelsens lederskab og medarbejdernes deltagelse. Der blev afholdt oplysningsevents i over 30 lande,

og agenturet lancerede et flersproget [online-kampagneværktøjssæt](#), som gør det let for alle at gennemføre deres egne arbejdsmiljøkampagner. [Prisuddelingen for god praksis](#) blev afholdt i Dublin i april i forbindelse med det irske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union. I forbindelse med Den Europæiske Arbejdsmiljøuge i oktober blev der afholdt flere hundrede arrangementer på nationalt niveau – med fokus på kurser og coaching, seminarer og konferencer og oplysning om kampagnen og dens budskaber via de sociale medier. Kampagnen blev afsluttet i november med [arbejdsmiljøtopmødet i Bilbao](#). Til dette arrangement samledes ca. 300 delegerede for at udveksle idéer og erfaringer, bygge videre på kampagneresultaterne og sikre, at forebyggelsesarbejdet fortsætter længe efter kampagnens afslutning.



Da kampagnen for 2012-13 nærmede sig sin afslutning, var forberedelserne til kampagnen for 2014-15 – Gode arbejdspladser tager hånd om stress – allerede godt i gang. Der blev lagt planer, gennemført brandingaktiviteter og udarbejdet centralt [kampagnemateriale](#). Endvidere blev der af agenturets partnere i Napo-konsortiet lavet en [film om stress](#) med den populære tegneseriefigur Napo.

Resultaterne af den tredje [paneuropæiske opinionsundersøgelse vedrørende arbejdssikkerhed og -sundhed](#) blev lanceret den 9. maj,

hvilket faldt sammen med Europadagen. Over 16 500 arbejdstagere i 31 lande blev interviewet om arbejdsrelateret stress og arbejdsmiljø for ældre arbejdstagere. Resultaterne gav en omfattende pressedækning og bekræftede, at budskabet i kampagnen for 2014-15 – at psykosociale risici kan håndteres på samme systematiske måde som alle andre arbejdsmiljørisici – skal udbredes i hele Europa.

Der blev iværksat en oplysningskampagne for knudepunkter med henblik på at fremme OiRA og opfordre SMV'er til at anvende dette værktøj. Der blev afholdt ni kampagneseminarer i løbet af året i Belgien, Cypern, Grækenland (to sammenhængende sessioner), Letland (tre sammenhængende sessioner) og Litauen (to særskilte sessioner).

For femte år i træk uddelte agenturet sin [filmpris for sunde arbejdspladser](#) ved den internationale festival for dokumentar- og animationsfilm i Leipzig ([DOK Leipzig](#)). Agenturet støtter også produktionen og tekstningen af DVD-udgaven af vinderfilmen med henblik på distribution via nationale knudepunkter og arrangerer forevisninger i hele Europa.





I 2013 blev der lanceret en ny [Napo-film om snuble- og faldulykker – Napo i... Det er ingen spøg. "Napo for lærere"](#)-initiativet giver adgang til en række onlineresourcer, herunder Napo-film, med det formål at "tilpasse" arbejdsmiljø til eller integrere det i undervisningen og give børnene gode arbejdsmiljøvaner i en tidlig alder. Ved udgangen af 2013 var "Napo for lærere" tilgængelig på 18 sprog og var blevet lanceret i 23 medlemsstater og EØS-landene.

I løbet af 2013 formidlede pressekontoret oplysninger om og offentliggjorde agenturets arbejde. [Mediepartnerskabet om kampagner](#) blev styrket, og 20 mediepartnere i ni medlemsstater støttede kampagnen for 2012-13. En ny tilgang til PR i forbindelse med prisuddelingen for god praksis skærpede prisuddelingens profil betydeligt. Udviklingen af det nye design af agenturets websted fortsatte og vil blive afsluttet i 2014, hvilket vil styrke dets stilling som Europas primære referencepunkt for arbejdsmiljøoplysninger. I 2013 offentliggjorde agenturet 11 nye rapporter og 12 e-facts samt forskelligt kampagnemateriale og audiovisuelt materiale.

Agenturets kommunikationspartnerskab med Enterprise Europe Network (EEN) blomstrede i 2013: Nationale knudepunkter og arbejdsmiljøambassadører fra EEN organiserede 18 nationale partnerskabsmøder med henblik på at formidle oplysninger til arbejdspladserne i Europa – og især SMV'erne. De to partnere samarbejdede også om at oprette EEN's arbejdsmiljøpris, som hædrer en enestående indsats for at fremme arbejdsmiljøbudskabet i SMV'er. Den første pris blev uddelt på arbejdsmiljøtopmødet i Bilbao i november.

4 Netværkssamarbejde og koordinering

Gennemførelsen af [agenturets flerårige strategiprogram for 2014-20](#) vil styrke agenturets forbindelser med dets netværk af knudepunkter. I 2013 var udfordringen at sikre, at [netværket af knudepunkter](#) fortsat fungerede godt på trods af det vanskelige erhvervsklima. Besøg på højt plan er med til at vise, hvor vigtigt knudepunktens arbejde er for regeringerne og arbejdsmarkedets parter. Agenturet foretog to af disse besøg i 2013 – et til Litauen og et til Finland. Internationalt støttede agenturet Den Internationale Arbejdsorganisation på en uddannelsesworkshop for beslutningstagere inden for arbejdsmiljø, hvor den europæiske trepartsmodel blev præsenteret.

Agenturet forberedte fortsat kandidatlande og potentielle kandidatlande på at blive inddraget i europæiske arbejdsmiljøaktiviteter, f.eks. ved at bakke op om deres deltagelse i agenturets netværk af knudepunkter og i agenturets aktiviteter, oversætte og trykke materialer til arbejdsmiljøkampagnerne, distribuere Napo-DVD'er og opfordre dem til at deltage i prisuddelingen for god praksis. Sidstnævnte viste sig at være særlig vellykket i 2013, da en tyrkisk virksomhed var blandt vinderne – et rigtig godt eksempel på agenturets arbejde.

Forbindelseskontoret i Bruxelles fortsatte sit centrale arbejde med at repræsentere agenturet og formidle oplysninger til nøglepartnere. I 2013 arbejdede forbindelseskontoret i stigende grad med EU's social- og arbejdsmarkedsdialog, for så vidt angår sektordialogudvalgenes eventuelle bidrag til udvikling af værktøjer til OiRA-projektet. Forbindelseskontoret arrangerede desuden et vellykket studiebesøg for medlemmerne af Europa-Parlamentet til agenturets hovedsæde, så de på første hånd kunne få indblik i, hvordan agenturet fungerer.

Det Europæiske Arbejds miljøagentur (EU-OSHA) bidrager til at gøre Europas arbejdspladser sikrere, sundere og mere produktive. Agenturet forsker i, udarbejder og formidler pålidelige, afbalancerede og upartiske arbejdsmiljøoplysninger og tilrettelægger tværeurøpæiske informationskampagner. Agenturet blev oprettet af Den Europæiske Union i 1996 og har hjemsted i Bilbao i Spanien. Det samler repræsentanter fra Europa-Kommissionen, medlemsstaternes regeringer, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt førende eksperter i hver af EU's medlemsstater og lande uden for EU.

Det Europæiske Arbejds miljøagentur

12 Santiago de Compostela,

48003 Bilbao, Spanien

Tlf. +34 944358400

Fax +34 944358401

E-mail: information@osha.europa.eu